

ЗАМБУУЛИНАЙ БААТАРНУУДАТ — ЭХЭ ОРОНОЙ ШАГНАЛ

«СОЮЗ-9» гэж замбуулиной онгосо дээр үни удаан нийдлэг амжалттайгаар бэлдүүлэнгийн түлөө, тинхэдээ эрлэх баатар, шэн зориг харуулганын түлөө Советскэ Союзай Герой, СССР-эй лётчик-космонавт нүхэр НИКОЛАЕВ Андриян Григорьевиче «Алтан одон» гэж хоёрдохи медальар шагнаха, харин лётчик-космонавт нүхэр СЕВАСТЬЯНОВ Виталий Ивановичта Советскэ Союзай Геройн, нэрэ зэргэ олгоод, Лениной орден, «Алтан Одон» медаль

барюулха гэжэ СССР-эй Верховно Советэй Президиум 1970 оной июлиин 3-най Указаар тогтообо.

«Союз-9» гэжэ онгосо дээрэ замбуулиной нийдлэг бэлдүүлэнгийн түлөө Советскэ Союзай гражданин СЕВАСТЬЯНОВ Виталий Ивановичта «СССР-эй лётчик-космонавт» гэнэн нэрэ зэргэ олгохо гээд, СССР-эй Верховно Советэй Президиум 1970 оной июлиин 3-найгаа Указаар тогтообо. (ТАСС).

БУРЯДАД ҮНЭН

ПСС-эй Бурядад обкомой, Бурядад АССР-эй Верховно Советэй, Министруудэй Советэй орган

№ 156 (13164)

1970 оной июлиин 5, воскресени

Сэн 2 мүнгэн

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДЭЙ ПЛЕНУМ ТУХАЙ ИНФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

1970 оной июлиин 3-да КПСС-эй Центральна Комитедэй Пленум хүдэлмэрээ үргэлжэлүүлбэ.

Нүхэд И. И. БОДЮЛ—Молдавнин Компартиин ЦК-гай нэгэдэх секретарь, Н. К. БАЙБАКОВ—СССР-эй Министруудэй Советэй Түрүүлэгшын орлогшо, СССР-эй Госпланай түрүүлэгш, Ф. С. ГОРЯЧЕВ—КПСС-эй Новосибирск обкомой нэгэдэх секретарь, З. Н. НУРИЕВ—СССР-эй бэлдэхлэй Министр, Т. УСУБАЛИЕВ—Киргизэй Компартиин ЦК-гай нэгэдэх секретарь, Н. Ф. ВАСИЛЬЕВ—КПСС-эй Белгородско обкомой нэгэдэх секретарь, Л. А. КОСТАНДОВ—СССР-эй химическэ промышленностин министр, А. Э. ВОСС—Латвиин Компартиин ЦК-гай нэгэдэх секретарь, А. И. ШИБАЕВ—КПСС-эй Саратовска обкомой нэгэдэх секретарь, В. В. МАЦКЕВИЧ—СССР-эй хүдөө ажахын министр, Н. М. МИРОШНИЧЕНКО—

КПСС-эй Воронежско обкомой нэгэдэх секретарь, В. И. ДОЛГИХ—КПСС-эй Красноярска крайкомой нэгэдэх секретарь, Е. Е. АЛЕКСЕЕВСКИЙ—СССР-эй Мелиорациин ба унахай ажахын министр, М. М. КОБЫЛЬЧАК—Украинын Компартиин Кировоградска обкомой нэгэдэх секретарь „Хүдөө ажахын талаар партиин ээлжээтэ зорилгонууд“ гэнэн нүхэр Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ элндхэл тушаа үгэ хэлэ-хэн байна.

Заседаниин дүррэхэ дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. БРЕЖНЕВ түгэсхэлэй үгэ хэлэбэ.

КПСС-эй Центральна Комитедэй Пленум „Хүдөө ажахын талаар партиин ээлжээтэ зорилгонууд“ гэнэн тогтоол нэгэн дуугаар баталан абаа.

Тэрээгээр Пленум хүдэлмэрээ дүүргээн байна.

ХҮДӨӨ АЖАХЫН ТАЛААР ПАРТИИН ЭЭЛЖЭЭТЭ ЗОРИЛГОНУУД

КПСС-эй ЦК-гай ПЛЕНУМЭЙ 1970 оной ИЮЛИИН 3-най

Совет арад Коммунист партиин хүтэлбэрээр энэ табан жилэй түсэб дүүргэлгые түгэсхэжэ байна. Хүдэлмэринэн илгэн, колхозно таряашадай, интеллигенциин хүсэлэл орол-болгын ашаар экономико ба культурые хүгжөөлгөдө, ажал-садай байдал найжаруулгада эдэ жэлүүдтэ эхэ амжалта-нууд туйлагдаа.

Партиин XXIII съездин, ЦК-гай Пленумүүдэй шиндэх-эригүүд биедүүлэн колхознигууд, совхозуудай хүдэлмэ-рилгээтэ городой амжалтадай эдэбхитэйгэй дэмжэлгэтэйгээр түдэс ажахые саашадан хүгжөөн дэбжээгэ. Жэлдээ дунда үргээр хүдөө ажахын продукци абалга 1966—1969 онууд-да 79 миллиард түхэрэйгэй болоо. Энэнь урда тээхи табан жилэйхидэ орходоо 12,7 миллиард түхэрэйгээр эхэ байна.

Хүдөө ажахын гол налбарие—ороноо таряа ургуулан бэлгэ хүгжөөлгөдө найн дабшалта хэгдээн байна. 1966—1969 онуудта орооно таряа бүхи дээрнэ хуряжа абалга гээдэ дунда зэргээр 162 миллион тонно болоо. Энэнь 1961—1965 онуудайхидэ орходоо 32 миллион тонноор гү, али 50 шахуу процентээр эхэ болоо. Хүдөө ажахын бусад про-дуктууд бүри эхээр абтада болоо. Эдэ жэлүүдтэ тарянай арга, малай ба шубуунай ашаг шэмэ дэшлээ.

Газар таряалангай ба мал ажалай продуктуудые улам эхэр абалга хүдөө ажахын үйлдэбэрине бүри ашаг үр эхэй болгохо, бүхи хүдэлмэрине оньшожоруулаха, минеральна үтгэжүүдэ үргэснөөр хэрэглэхэ, газар найжаруулаха, колхоз, совхозуудые хүгжөөлгөөр экономическа урмашуулануудые дэшлүүлэхэ талаар партиин хараа шугамые шууд сэхээр мэдүүлэнэй үр дүн болоо. Хүдөө ажахыдахи капитална үлдэмэридэ мүнгэ номолого нэмээ, хүдөө нотагуудта тракторууд, тарянай комбайнууд, автомашинууд ба бусад техникэ бүри олоор үгтэдэг болоо. Табан жэлэй дүрбэн жэлэй турша соо хүдөө ажахыда урда тээхи дүрбэн жэлэйхидэ орходоо 1,8 дахин эхэ минеральна үтгэжүүдэ үгтээн байна. Газар найжаруулаха программа биедүүлгэдэ, үнү-үл дүрбэн жэлэй турша соо 1,2 миллион гектар шэнэ газар багасгадаг болоо, 3,1 миллион гектарта намаг хатаагдаа.

Колхоз, совхозуудай экономико улам бэхжөөн, тэрэнэй үйлдэбэри хүдөөгэй ажалшадай материална байдал найжар-мэ. Хүдөө нотагуудта гэр байрын, культурна ба ажанууд-дай барилга эдэбхитэйгээр хэгдэнэ.

Тинмэ болохолоор, хүдөө ажахыда хүлээл жэлүүдтэ өршотой үр дүн туйлагдаа. Тэбшье элээ хоолой продук-тууд ба промышленностид хэрэгтэй түхэй эдэй талаар ороной улам ургажа хэрэгдэмжые хангаха ябадал табан жэлдэ абан эдэ дүнгүүдые сэгнэхэ болоо наа, хүдөө ажахын үйлдэбэрин хүгжэлтын хэмжээн хүсэд найн гэжэ мэдэр-хэн аргугүй. Совет экономикын түргэнөөр хүгжээгэ, үнү-үл байдлай шууд найжаруулаха хүдөө ажахын үнэнэ шэнэ, бүри эдэ өршотүүдые табина. Газар таряалангай ба мал ажалай эдэ өршотүүдые нилээд эхээр абтада болохо зорилгы абал-галгаар үндэсхэн түгээгэ. Хүдөө ажахын материално-техникэ базые түргэнөөр бэхжүүлэхэ, тэрэнине техни-кэ шэнээр эбсэжэлгэе хурдацлаха угаа шухала эрилтэ табина. Хүдөө ажахын машинуудай, тракторна хэрэгсэл-үүдэй, минеральна үтгэжүүдэй дутагдалга, найжаруула-гдан газарай бага байлга, мал ажалые тэжээлээр хүлаар мангалга, буйдуулагд промшленностин гэгдэл, тэршэлэн үндэс олон колхоз ба совхозуудта ажахые үшөөл болбосон бонээр эрилгээтэ хүдөө ажахын үйлдэбэрин түргэнөөр дэбжэлгые наатуудад байна.

Хэдэ хэдэн область, хизаар ба республикын партиина организациинууд, советскэ хүдөө ажахын органууд продук-ци бүри элбэгээр абаха, тэрэнэй өөрнө үнэ хямдаруулаха арга боломжонуудые бүри хүсэдөөр ашаглаха талаар кол-хоз, совхозуудай хүдэлмэрине хүлаар залан ударидаана, эзэн бусад ажахыда түсэбүүдэ дүүргэлгээр журам сахихагүй, түдэс ажахытай холбоогүй зорилгоор газараа гамгүйгээр хэр-эглэхэ баримтануудтай абсана. Муу ургаса абадаг, газар, техникэ, үтгэжүүдэ ба бусад материална ноосонүүдые муу-гаар хэрэглэдэг, малайнаа тоо удаанаар олон болдогдо, ашаг шэмые багаар дэшлүүлгэд колхоз, совхозууд үшөөл үргэснэ бэшэ. Гол фондуудые бэхжүүлхын, үйлдэбэрине үргэснэ тулада зарим колхозуудта мүнгэ зөөри багаар домолодоно.

КПСС-эй ЦК-гай Пленум нингээ тогтообо: 1. «Хүдөө ажахын талаар партиин ээлжээтэ зорилго-нууд» тухай КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ хээнэ элндхэл соо найруулагдан хэлэгдэ-лэн тогтоолонууд ба дурдалгануудые найшааха.

Материально-техникэ базые бүхи хэмжээгээр бэх-жүүлгэдэ үндэсхэн, хүдөө ажахые бүри түргэнөөр хүг-жээгэ гээшэ оройн саг соо бэлдүүлгэдэ гол ба түрүүшын дэбжээгэй зорилгонуудай нэгэн болоо. Газар ба техникэ бүри найжаруулагда болохо, колхоз, совхозуудай ний-лэн үйлдэбэрин ашаг урды дэшлүүлгэ, ажалай бүтээсэе гэршотойгээр ургуулаха, хүдөө ажахын продукциин өөрнө үрды хямдаруулаха шухала.

2. Бүхи тарянай ургасые дэшлүүлхын, орооно таряа, хоолой, саахарай сэйкто, наран сээг, овоц, хартааба ба бусад продуктуудые бүри элбэгээр абалгы хангахын ту-лаа бүгдэ арадай тэмсэл эмхидхэхэ гээшэ газар таряалан-

гай талаар шухалын шухала зорилго болоо гэжэ ЦК-гай Пленум тоолоно. Бүхи орон дотор гектар бүрнөө дүрбэн центнерээ бага бонээр орооно тарянай ургасые колхоз, совхоз бүхэндэ ерэхэ табан жэлдэ дэшлүүлгэ шухала бо-лоо. Техническэ, тэжээлэй ба бусад тарянай ургасые дэ-шлүүлгэ мүн лэ шухала болоо. Эдэ зорилгонуудаар газар тарялан бүри болбосонор эрилгээ—газарай уржал дэ-шлүүлгэ, эгзэн лэ ургаса найнтай сортнуудые хэрэглэхэ, севооборотуудые бэлдүүлгэ, ургасын гэгдлэсэ болуулаха та-лаар үр эхэтэй хэмжээнүүдые колхоз, совхозуудта хараалха ба бэлдүүлгэ.

Орооно таряа бүри эхээр абаха гээшэ урда мэтэ шухала асуудал зандаа үлэнэ. Ерэхэ табан жэлдэ бүхи дээрэ жэл-дээ дунда зэргээр 195 миллион тонно орооно таряан арга-га ёһотой.

Жэлдээ 60 миллион тонно хэмжээтэй орооно таряа худ-далдан абаха хубилшагуй бата түсэб 1971—1975 онуудта тогтоохо.

Орооно таряа түсэбнөө гадуур худалдалгы урмашуулаха талаар ЦК-гай партиин Пленумэй баталан абахан гол ёһые хэдэн жэлдэ гурнээд түсэбнөө гадуур орооно таряа худ-далганын түлөө худалдан абалгын гол сэнгэй 50 про-цент хэмжээтэйгээр колхоз, совхозуудта нэмэлтэ түдөөн үгэхэ.

Худалдалгада таряа ургуулан абадаг колхоз, совхоз, область, област, хизаар, республика бүхэнэй хубилшагуй бата түсэбнөө дүүргэхэлэ гадна, мүн табан жэлэй турша соо эгзэн багаарн абажа үзэбэл, таряанайгаа 35 процентинэ түсэбнөө гадуур гурнээд худалдажа шадахын тулада бүхи хэмжээнүүдые абахын партиина, советскэ ба хүдөө ажахын органуудые уялгалха.

1971—1975 онуудта түүхэй-хлопок, саахарай сэйкто, на-ран сээг, лёной улаа, овоц, хартааба үр ба жэмс, ви-ноград, сай ба газар таряалангай бусад продуктуудые гү-рэндэ нилээд эхээр худалдажа болсохо.

3. Мал ажалай продуктуудые саашадаа бүри элбэгээр абадаг болохо гээшэ тусгаар удха шанартай гэжэ ЦК-гай Пленум тоолоно.

Маха, нү, үндэгэ болон нооно бүри элбэгээр абажа, гү-гэндэ худалдалгаар колхоз, совхозуудай материална ур-маш дэшлүүлгэ талаар ЦК-гай Политбюрогой, СССР-эй Министруудэй Советэй баталан абахан хэмжээнүүдые най-шааха.

Мал ажалдахы дутуу дундануудые шууд түргэнөөр зай-суулаха, тоо толгойнэ олон болохотой хамта малай ба шу-бунай ашаг шэмэ дэшлүүлгэ хангаха тухай партиина, советскэ, хүдөө ажахын органуудта ЦК-гай Пленум эрилтэ табина.

Мал ажалай продуктуудые промышленно аргаар абаха ябадал үргэнөөр хүгжөөхэ, городууд шадаг гайхайн маха абаха, эбэртэ бодо мал шахаха, нү хааха талаар томо ажа-хынуудые ерэхэ табан жэлдэ байгуулаха. Тэршэлэн шубуу-най шэнэ фабрикануудые бариха, хониной оньшожоруула-гдан фермуудые байгуулаха.

Мал ажалай продуктуудые жэл бүхэндэ бүри элбэгээр худалдан абадаг болохо, 1975 ондо гурнээд худалдаха тү-сэбнөө мал ба шубуугаар—16 миллион тонноор (амидын шэнгүүрээр), нүгээр—53 миллион тонноор, үндэгээр—26 миллиондэ монсогоор, нооноор (тоололтын шэнгүүрээр)—470 миллион тонноор тогтоохо. Колхоз, совхозууд гурнээд жэл бүхэндэ түсэбнөө гадуур продукциингаа 8—10 процентнээ бага бонээр худалдана шадахаар мал ажалай продуктууд-ые абалга дэшлүүлгэ хангаха.

Нинитын малые, тэршэлэн колхознигуудай, совхозуудай худалмэрилгээтэй хубин мэдэлдэ байхан малые хүсэдөөр хангаха шадахаар бүхи түхэл янзын тэжээл—үбнэ, сенак, силос, үбнэй гурил, корнеллод бүри элбэгээр ургуулан абадаг болохо. Сабилан болон бэлшээрнүүдые найжаруулаха хүдэлмэри үргэхдээ, үржэл эхэтэй болбосон ёһо-ной бэлшэрин бүри болгохо. Белок эхэтэй ургамалуудые—люцернэ, клевер, горох, виэ, люпин, сой бүри эхээр тари-даг болохо. Үбнэ ногооной үрнээ ургуулаха хэрэгые үндэ-һөөр найжаруулаха хэмжээнүүдэ абаха.

Комбинормын промышленностине али болохоор хүтжөөл-гы хангаха, гурнэй комбинормын заводууды шэнэдхэн нэлбэхэ, шэнэнүүдые бариха ябадал хангаха. Колхоз, сов-хозуудта зориулал, комбинормо буйзуулаха, автомадаар эб-сэглэдэн хямда сэнгэй агрегатуудые олоор бүтээлгэ эм-хидхэхэ.

Маха-янадай ба заганытай гурил, машиндагдан хатан-хай нү, тэжээлэй дрожино, фермент, витамин, антибиотин ба консервантуудые бүри эхээр гаргадаг болохо гэжэ хараал-ха, тинхын тулада маха нүнэй, заганадай, эдэ хоолой, целлюлозно саарнадай, микробиологическа промышлен-ностда дэшлүүлгэдэн даалгабары тогтоохо.

4. Ерэхэ табан жэлэй бүхи үе соо орооно таряа, хүдөө

ажахын бусад продуктуудые худалдаха талаар колхоз, сов-хозуудта зүб түсэб тогтоолуу шухала удха шанартай гэжэ ЦК-гай Пленум тоолоно. Худалдан абалгын хубилшагуй түсэб хадаа али бүхи талааа үндэсхэн баримталагдахан, ажахы бүхэнэй арга боломжые, байгаалин ба экономическа ороо өөрэ байдлые, тэрэнэй мэргэжлэе, тэршэлэн техни-кэ, минеральна үтгэжүүдэ шэнээр абалгые, найжаруу-лагдан газарай талмайнуудые үргэхдэ хэрэе хараада абан зохёогдохон байха ёһотой.

Нотагай тала хараха, хүдөө ажахын продуктуудые бэ-лэхдээ гурнэй түсэбүүдэ дүүргэлгын талаар журам са-хихагүй ябадалда хүдөө ажахын, бэлдэхлэй, советскэ ба партиина органуудай, партиина организацинуудай, колхоз, совхозуудай хүдэлмэрилгээтэй анхаралые Пленум хан-дуула, нима үзэгдэлүүдые эрд шангаар болуулаха эрилтэ хэнэ. Орооно таряа, тэршэлэн бусад продуктуудые худал-даха хубилшагуй бата түсэб дүүргэхэ гээшэ бултанай уял-га болоо. Тэрэнине хубилгажа, тэрэнине дүүргэнгүй байжа болохогүй. Газар та р а л а н г а й ба мал ажалай бүхи продуктуудые бэлдэхдээ гурнэй түсэб дүүргэлгэдэ, продукци түсэбнөө гадуур худалдалгада эдэбхитэйгээр ха-бадалсаха гээшэ колхоз, совхозуудай түрүүшын ээлжээнэй уялга болоо.

5. Шэнэ табан жэлдэ хүдөө ажахын хэрэгдэмжээ—үй-лэдэбэрин, гэр байрын, культурно-ажануудалай барилгада, техникэ худалдан абалгада зориулхын тулада—гурнэй үгнөө 77,6 миллиард түхэрэй, тэрэ тоодо барилга-хабар-галгын хүдэлмэридэ 45,9 миллиард түхэрэй номолох тухай КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой шиндэхлэри найшааха.

Колхозуудтай капитална хүдэлмэрине материално-тех-ническэ шухала арга боломжонуудаар хүсэдөөр хангахын тулада 43 миллиард түхэрэй, тэрэ тоодо барилга-хабар-галгын хүдэлмэридэ 28 миллиард түхэрэй номолох гэжэ табан жэлэй түсэбөөр хараалха.

Хүдөө ажахые хүгжөөлгэдэ мүнгэ зөөри ба материалнууд-ые нэмжэ элбэхын тулада жэлэй түсэбүүдэ дүүргэлгын үедэ нэмэри зөөри олохынэ СССР-эй Министруудэй Со-веттэ, Союзна республикануудай Министруудэй Советүүд-тэ даалгаха.

6. Табан жэлэй эсэс хүртээр минеральна үтгэжүүдэ гаргалгые 90 миллион тоннооо бага бонээр, ургамалуудые хамгаалха химическэ зүйлүүдэ 450 мянган тоннооо бага бонээр хэмжээтэйгээр гаргаха, химическэ ба микробиологиче-ска шэнэ заводуудые бариха, хуушан предпритинуудые үргэхдээ гэжэ хараалха. Хүдөө ажахыда минеральна үтгэ-жүүдэ үлгэлгые 1975 он хүртээр 72 миллион тоннооо ба-га бонээр, тэжээлэй фосфатуудые 3 миллион тонно хүртээр үгэдэг болохо.

Минеральна үтгэжүүдэнүүдэй шарырьень найжаруулаха, холимог түгэлдэр найн эхэ хүсэтэй үтгэжүүдэ улам эхээр гаргаха, үтгэжүүдэ зөөхэ тусхай вагонууд болон автомо-билүүдые, минеральна үтгэжүүдэ хэжэ амбартануудые улам бүри олоор гаргаха, эдэ үтгэжүүдэнүүдэ хадагалха газарнуудые бүри олоор бариха, колхоз, совхозуудта ми-неральна ба органическа үтгэжүүдэ хэрэглэе найжаруу-лаха тэдэнине бүри ашаг үр эхэтэйгээр хэрэглэхэ хэм-жээнүүдэ абаха.

7. Газар найжаруулаха угаа эхэ арадай ажахын удха ша-нартай гэжэ ЦК-гай Пленум онсолон тэмдэглэнэ. Ерэхэ та-бан жэлдэ газар найжаруулаар элэ шэнэн хэмжээнэй хү-дэлмэри хэжэ: 3 миллион гектар газар шэнээр уналдаг бо-лохо, шинг нойто эхэтэй газартай районундаа 5 миллион гектар талмайтай газар, тэрэ тоодо 3 миллион талмай газар доогуур кубат татажа хатаан найжаруулаха үтгээрлэг-нүүдэ болгохо, 8 миллионноо бага бонээр талмайтай са-бшалан ба бэлшээр үндэһөөр найжаруулаха, улаар хангал-гы найжаруулаха, техникэсэ талаараа найжаруулагдахаар уналуурин кубат ханабуудые гол түлөө шэнэдхэн хэл-бэргэе түгэсхэхэ.

Уналдадаг газар дээрэ худалдаанда гараха орооно тар-яа ургуулан абадаг томо районундаа Украины урда тал-дын хубида, Краснодарай ба Ставрополин хизааруудта, Ростовско областдо, Хойто Кавказай бусад районундаа, Волго шадар байгуулаха хүдэлмэрине шагнагдаха. Барайгар тариалгы горитогоор үргэхдээ, Хлопок ургуулагда райо-нуудта унахай ажахы бондон барилгы түргэхдээ, РСФСР-эй хара хүрхэтэ бонш нотагуудай, Алас-Дурна зүгэй, Сиби-рин ба Уралай, Украины ой модото талын, Белоруссин, Балтика шадарай республикануудай газарые бүри найжару-үргэнээр найжаруулаха. Колхоз, совхозуудай найжаруула-

дахан газар улам найжаруулаха ашагдалга болохо. Газарай хүр-энэй гэмтэлгэтэй тэмсэхэ, поли хамгаалха ой модо тариха талаар бүхи хүдэлмэрине бүри үргэнөөр хэжэ ябадал хан-гаха.

1971—1975 онуудта газар найжаруулаха талаар хэгдэхэ хүдэлмэрин програмые дүүргэхэ тодорхой хэмжээнүүдые хараалан зохёохо баталхынэ СССР-эй Министруудэй Со-веттэ даалгаха.

8. Тракторна, хүдөө ажахын ба мелиоративна машинна бүтээлгы саашадан хүгжөөлгы өйрн жэлүүдтэ хангаха, шэнэ табан жэлдэ трактор, хүдөө ажахын ба мелиоративна машина, транспортна хэрэгсэл ба запасной частнуудые нил-лээд олоор гаргадаг болохын тулада дурсагдахан налбар-нуудта нэмэлтэ үйлдэбэригүүдэ байгуулаха шухала гэжэ ЦК-гай Пленум тоолоно. Колхозно ба совхозно үйлдэбэри-не техникээр шэнээр эбсэглэхэ, хүдөө ажахын машинуудые бүри олоор гаргаха зорилго шиндэхлэгдэ промышленностин бүхи налбаринууд эдэбхитэйгээр хабаадаха ёһотой.

Хүдөө ажахыда хэрэгтэй машинуудые, түгээрлэгнүүд-ые, запасной частнуудые ба материално-техникэсэ бусад хэрэгсэлнүүдэ үйлдэбэриэ улам найжаруулаха хэрэгдэлнэй ашаар бүтэн гаргалгые бүри эхээр эмхидхэхэ талаар Авиационо промышленностин министртын, Машина бүтээл-гын министртын, Судна бүтээлгын промышленностин министртын, Хүндэ машина бүтээлгын, энергетическэ ба транспортна машина бүтээлгын министртын, Оборонно промышленностин министртын, Нефть шанаржуудад ба нефтьхимическэ промышленностин министртын бусад министрствунүүдэй предпритинуудай гаргаган үсүкэе ЦК-гай Пленум найшаана.

Хамжака үйлдэбэрилгэ гурмаар хүдөө ажахын машина-нуудые, агрегатуудые, узелнууд ба запасной частнуудые бүри элбэгээр гаргахын тулада предпритинуудта бии бай-хан арга боломжонуудые хэрэглэхынэ СССР-эй Госпланда, промышленна министрствунүүдэ, заводуудай директорүүд ба партиина организацинуудта даалгаха.

Компленсо механизаци бэлдүүлгэдэ хэрэгтэй болохо хү-дөө ажахын үлэмжэ найн техникэ гархага хэмжээнүүдэ министрствунүүд, зургаанууд, эрдэм-шэнжэлгын институ-дууд, конструкторско бюронууд абаха ёһотой. Машина болон механизмуудай шанар нилээд найжаруулаха, тэдэнине най-дамтайгаар, удаан саг соо хүдэлхөөр бүтээхэ хэрэгтэй.

9. Ашаанай 1.700 мянган трактор, 1.100 мянган автомо-биль орооно хурялгын 541 мянган комбайн, силос хурялгын 230 мянган, сэйкто хурялгын 60 мянган комбайн, трактор-рай 1500 мянган прицеп, 87 мянган экскаватор, 82 мянган бульдозер, 42,5 мянган скрепер, мүн 15 миллиард түхэрэйгэ хүдөө ажахын машинуудые, тэрэ тоодо мал ажалай фер-муудые, тэжээл бэлдэхдээ оньшожоруулхын тулада 6 миллиард түхэрэйгэ хүдөө ажахын машинуудые хүдөө ажалда 1971—1975 онуудта табина.

Мал ажалдахы эхэтэй хүдэлмэри оньшожоруулгада тусгаар анхарал хандуулаха, тэрэнэй тулада шухала хэрэг-тэй машина, механизмуудые хүдөө ажахыда табина.

Тракторнууд, хүдөө ажахын машинуудые ашаг эхэтэй-гээр хүдэлгэхэ, колхозуудай, совхозуудай, «Союзсельхозтех-никин» эмхнүүдэй, тэршэлэн автомобильнуудые техни-ческэ талаар хангалгын стайцинуудай заабарин бааза бэх-жинүүлэхэ хэмжээ абаха.

Колхозуудай, совхозуудай механизаторнуудай саг үргэл-жин кадрнууд тухай эхэ анхарал оролдоло гаргажа, хүдөө ажахыда тэдэ кадрнууды бэхжинүүлэхэ зохиотой найн хэм-жээнүүдэ боломжолон зохёохынэ СССР-эй Министруудэй Советтэ даалгаха. Тинхэдэ бүтээсэ эхэтэйгээр ажаллахын тула тэдэндэ зохид эрхэ байдал байгуулаха, материална урмашуулаха дэшлүүлгэ, сэдхэлэй талаархы урмашуулаха байха, ажалдайнь найжаруулаха хэмжээнүүдэ төршлэ-лэн хараада абаха хэрэгтэй.

10. Хүдөө ажахын продуктуудые, түхэй эд болбосо-руудад промышленностин хүсэ шадал ерэхэ табан жэл соо горитогоор үргэдэн номоо хэмжээнүүдэ бэлдүүлгэ. Мүнөө хүдэлгэ байгаа элеваторнуудые, мелномобинуудые, маха-нүнэй, эдэ хоолой хунган ба промышленностин бусад налбаринуудай предпритинуудые шэнэдхэн нэлбэхэ, шэнэ-нүүдэ бариха, тэдэнине мүнөө усын машина түгээрлэгээр хангаха, гэжэ хараалха. Продукт болон түхэй эд үйлдэб-рилдэг районундаа шадал наа, улам дүтүүлэн тэдэ пред-притинуудые зүбөөр бариха хэрэгтэй.

11. Барилгын эхэ хүдэлмэрин програма оройн жэл-нүүдтэ хүдөө нотагта дүүргэхэ болоод байны хараада аба-жа. СССР-эй Хүдөөгэй барилгын министртын үйлдэб-рин бааза бэхжинүүлэхэ хэмжээнүүдэ абаха. Тинхэдэ энэ министртын предпритинууд болон эмхнүүдэй жэл соо гоо 5,5 миллиард түхэрэйгэ дооно бонш барилга-хабар-галгын хүдэлмэри хүдөөдэ бүтээжэ байхаар—тинимээр тэдэ хэм-жээнүүдэ хараалха шухала.

Совхозуудай, колхозуудай барилгын хүдэлмэридэ бусад министрствунүүдэ хабаадуулаха, подряда хүдэлмэринүү-

(Түгэсхэлэн 2-дохи нойрта).

ХҮДӨӨ АЖАХЫН ТАЛААР ПАРТИН ЭЭЛЖЭЭТЭ ЗОРИЛГОНУУД

КПСС-эй ЦК-гай ПЛЕНУМЭЙ 1970 оной ИЮЛИЙН 3-най

(Түгээхэл, Эхнийнх 1-дэхи нэурта).

дай тодорхой хэмжээнд тогтоож үзэх. Колхозууд хоорондын барилгын эмхнүүд бүх хэмжээгээр бэхжүүлэх, тэдгээрийн техник, машин тухэрэлт болон шухала хэрэгтэй материалнуудаар хангах зэргээг. Хүдөө ажыхын барилганыудад проект зохиолыг, проектуудыг шаар дээшлүүлгэ үндэснөөр хайжаруулах хэмжээнд бэлтгэх. Улам ихэ болон байгаа хүдөөгэй барилгын материалнуудаар хангахын тулд барилгын материалнуудыг бүри хээр гаргадаг болох шухала.

12. Хүдөө ажыхын талаар эрдэм шинжлэгч дам саашаан хүжөөлгөд, колхозно, совхозно үйлдэбэртэй эрдэм нарын барисаа үргэхдээ, бэхжүүлгэд ЦК-гай Пленум шухала удаа шаар олгоно. Эрдэм нарын эмхи зургаануудай ажал ябуулах хайжаруулах хэмжээнд бэлтгэх гэж КСССР-эй Хүдөө ажыхын министрствэдэ, ВАСХНИЛ-дэ Эрдэм нарын ба техникын хэрэг эрхилж КСССР-эй Министруудай Советэй гүрэнэй комитетдэ, КСССР-эй Наукануудай академидэ даалга. Тинхэдээ, хүдөө ажыхын үйлдэбэри хүжөөлгын холын хараата асуудалуудыг шинжлэхээр, хүдөө ажыхын ургамалуудай үндэр ургасатэй шэнэ сортуудыг, ашаг шэмэ ихтэй малай үүдэрнүүдэ бин болгож, түргэнөөр ажалда нэбэрүүлхээр, мүн тэршэлэн продукци бүхэниг үйлдэбэрлэх, механизациин шэнэ хэрэгсэлүүдэ үйлдэбэрлэх, үлэмж ашагтай технологиска арга оныо колхозуудта, совхозуудта ухаалан зохиожо үгэхээр—

тинмээр эрдэм ухаанай эмхи зургаануудай хүдээлэг болох хэмжээ абаха шухала. Ургамал, адуу малай үбэнигүүдэй, хоронтон тэмсэл ябуулах шэнэ аргануудыг, ялангуяа ургамалуудыг хамгаалгын биологиска аргануудыг шинжлэн шухала, ажалда нэбэрүүлгэхээр хайжаруулах. Хүдөө ажыхын эрдэм нарын эмхи зургаанууд, нуралсалай газарнуудай материално-техникско бааза бэхжүүлх.

13. Даалгадганаар ажал хэрэгсэлгэ түүс совет хуулинуудыг нарын шагнаар сахивын, дүүргэжын түүс хүм бүхэний харюусагда, жураг дээшлүүлгэ хэрэгтэй партийна эмхнүүдэй, парти ба гүрэнэй бүхэ кадрнуудай анхаралыг КПСС-эй ЦК-гай Пленум хандуула. Газар тухай хуули, колхозон шэнэ Устав сахилга тухэлгэй эмхлэлтэ тусгаар удаа шаартай юм.

Газар, гүрэнэй ба колхозой мүнгэ зөөри хэрэгсэлгэдээ эзэн буса, гам хайрагуй кандалга гаргадаг явдалтай, нутаг гол баримталган явдалтай, гүрэнэй хүзүүд дээр байха хүсэлтэй эрдэм шэнэ тэмсэл ябуулахыг КСССР-эй Хүдөө ажыхын министрствэдээ, КСССР-эй Мелиорациин ба Унахай ажыхын министрствэдээ, «Союзсельхозтехника» КСССР-эй Бүгдэлгэл министрствэдээ, нутагуудтай тэдэнэй организуудтай Пленум эригэ. Ажыхын тоосго эрид зоримгойгоор ажал ябуулах, колхозуудай хиналта шагнадаха шухала. Профсоюзна, комсомолой эмхнүүд, хүдөөгэй Советүүд, колхозуудай Советүүд, ардай хиналтын комитетууд энэ хэрэгтэ ихэ үүрэг дүүргэхэ ёстой байна.

14. Хүдөө ажыхын талаар эхэнүүд зорилгонуудыг шинжлэг партиин, тэрэнэй бүхэ эмхнүүдэй ихэ оролдог хэсшээлэ гаргахыг, тэдэнэй политическ ба эмхлэлтэй ажал ябуулгын хэмжээ дээшлүүлгэ, хото хүдөөгэй ажалда социалис мурсыг үргэнөөр дэлгэрүүлгэ хэрэгтэ байна гэж, ЦК-гай Пленум оосолон тэмдэглэнэ.

Колхозуудта, совхозуудта газар тариалангай, мал ажалай култура дээшлүүлгэ, эрдэмэй, түрүү дүй дүршлэй туйласта ажалда нэбэрүүлгэ, капитална номоллол, газар, техник, утэжүүлгэ болон материална бусад нөөс, мүнгэ зөөри ашагтайгаар хэрэгсэх, ажалда бүтээс дээшлүүлгэ.

тэрэгээрээ хүдөө ажыхын продуктуудыг бүри ехээр гадаг, гүрэндэ худалдаг болох, хүдөө нутагтай удаа байдал улам хайжаруулах асуудалууд тухэлгэй парти эмхнүүдэй гол анхаралда байха ёстой.

Хүдөө ажыхыг дам саашаан хүжөөн дэбжээхэ харсоон дүүргэлгэе промышленностин, барилгын предринуудай партийна эмхнүүд сар үргэлжлгөө хиналта доррижа байха, машина болон тухэрэлт, утэжүүлгэ, барилга бусад материалнуудыг хүдөө ажыхыда улам ехээр байха арга нөөсөнүүдэ бэдэрэн олох, хүдөө ажыхыг дэбэрлэдэ тон шэнэ техникэ нэбэрүүлгэдэ эдэбхитэй туналжа байха уялгатай.

Хүдөө ажыхыг хүжөөхэ тусбүүдэ амжалтатай дүүргэхын, үлүүдэн дүүргэхын туде мурсыг олох, үлүүдэн дэлгэрүүлгэе колхознуудыг, совхознуудай хүдэршлэе, хүдөө ажыхын мэргэжлэтэе КПСС-эй ЦК-гай Пленум урлална.

Хүдөө ажыхыг дам саашаан хүжөөн дэбжээхэ хайябуулануудай бүхэ номуниструудай, манай ороной амжалтатай талаага нэгэн ханалаар хайшагдахадан энэ жэ байханаа КПСС-эй ЦК-гай Пленум элнрхэйлэн мэдэнэ. Пленумэй шинжлэхбэрнүүдэ бэлтүүлгэ орон соом коммунизмын материално-техникско бааза байгуулгата нэ томо туша нэмэри боложо үгэхэ байна.

ЭХЭ ОРОМНАЙ ЗАМБУУЛИНАЙ БААТАРНУУДЫЕ ЁЙОЛОН ХҮНДЭЛНЭ

Манай Эхэ ороной үмэнгөө Москлагай ажалда «Союз-9» онгосо дээрэ замбуулинай гайхамшаг нилдэгэ замбуулинай дэтик-космонавтуудыг июлийн 3-да баяр баясхалдантайгаар, үнэн зүрхэнөө угтаа, Энэингээ уриг үзэгдөө дуудлагуй, үни удаан сар соо—18 сүүдхын туршида үргэлжэлэн нилдэгын хойноо бүхэ дэлхэй адаган хаража байгаа.

Космонавтууд А. Г. Николаев, В. И. Севастьянов гэгшэдэй баатаршлагар оморгодо байханай, манай эрдэмтэд, конструкторнууд, инженернууд, техникүүд болон худалмаришлэй гайхамшаг габьяаг хүндэлэнэй нилдэ тэмдэг болгон, Кремль соо уулалта болон, Энэ уулалгыг КПСС-эй Центральна Комитет, КСССР-эй Вер-

Кремлин Ехэ ордон соо уулзалга болобо

ховно Советэй Президиум, КСССР-эй Министруудай Совет эмхидхээ. Кремлин Ехэ ордоной Георгиевскэ зал соо КПСС-эй ЦК-гай гшүүд, КПСС-эй ЦК-гай гшүүдэ кандидатүүд, КПСС-эй Центральна шалгалтын комиссийн гшүүд сулгара. Министрууд, тубэй эмхи зургаануудай хуульбэрлэгшэд, инисгал хотын олонитгын ба ажалдагтай туслэгшэд, сэргэй начальнигууд, КСССР-эй дэтик-космонавтууд, соёл култура ба эрдэм нарын ажал ябуулагчид энда байлсаба. Тэдэнэр бултадаа замбуулинай баатарнуудыг ёйолон хүндэлгээ эрээ ошуу. Замбуулинай мүнөө үеын шэнэ техникыг зохион байгуулгатайгаар

Кремль соо мун дэ эрээ. Замбуулинай шэнэ техникэ үзэхэ түүхэдэ алтан үзэгдэлгэ паранүүдээ бшүүдлэн космонавтууд хани үндэжлгөө баяр ёйолдож хабаадахаа булга байлсаба.

Кремлин Ехэ ордон соо бүгдэ ардай бодото найдарай эрхэ байдал хангалдахай байбэ. 18 сар. Нухад Л. И. Брежнев, Г. И. Воронов, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, К. Т. Маслов, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорный, Д. С. Полянский, М. А. Сулов, А. Н. Шевченко, П. Е. Швевт, Ю. В. Андропов, В. В. Гришин, П. Н. Демичев, Д. А. Кунаев, П. М. Машеров, В. П. Минаяев, Ш. Р. Рашидов, Д. Ф. Усти-

В. И. Севастьяновай орожо ерэхэдэнэ нэрвемэ алыг ташалган болобо.

Тэдэнэр парти болон правительствын хуульбэрлэгшэдэ дүтэлэн эрбэ. Эхэ оронойнгоо даабарие амжалтагайгаар дүүргэхын тухай, шэнэ даабаринуудыг дүүргэхээр космонавтуудтай бэлэн байган тухай элдхэлтэй үгэнүүд зал соо соностоно. Коммунист партиин, советскэ правительствын хуульбэрлэгшэд замбуулинай дайдыг шинжлэхэ хэрэгтэ түүхын шэнэ хуудана нэбэн, Советскэ Союзые дахинаа алдаршуулган эрэлхэг зоримгой ажиллажыг үнэн зүрхэнөө амаршалба.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев сулгарашадта хандажа үгэ хэлэбэ.

Одо мүшэдэй ялаганажа байлаг дайлада совет шэнэ онгосонуудай нилдэн гаралгыг, эрэлхэг зоримгой совет космонавтуудай шэнэ габьяануудыг, эрдэм наукада, ардай ажалда хэрэгтэй шэнэ нилдэгнүүдэ, амгалан ёһоной шэнэ туйлагуудыг замбуулинай гайхамшагтай оргилгын оюун ухаан, алтан гар, эсшээ сүсашагуй ажал хангаха гэжэ лэб найдамтайгаар хэлэхэдэ болохо.

Духара үргэхэ зүүрээ, нимэ юрөөл табижымни зүбшөөгит, нүхэдүү:

— Эхэ оронойнгоо даалгабери амжалтатайгаар дүүргэхын, үндэр хайра шангуудаар зүб тэмдэглэгдэн «Союз-9» гэжэ замбуулинай онгосын алдарты экипажай—нүхэд Николаевай, Севастьяновай туде!

Үнэндэ хүндэлгэ!

«Союз-9» гэжэ замбуулинай онгосын баатарлыг экипажыг—онгосын командир, мэдээлэгч дэтик-космонавт, Советскэ Союзай Герой полковник Андриан Григорьевич Николаев, борт-инженер техникско наукаануудай кандидат Виталий Иванович Севастьяновыг халуунаар амаршалган тусдаа мүнөөдэр энда сулгараад байнабди.

Манай газар дэлхэй 286 дахин тойроон замбуулинай гайхамшагта анишалгын амжалттайгаар дүүрэнгэтай дашарамуудан, эрэлхэг зоримгой баатарнуудыг үнэн зүрхэнөө амаршалбабди.

Николаев Севастьянов хоёр шэнги замбуулинда тинма удаан сар соо үшөө нэгшэе хүн хазышье нилдэгэ ябагуй юм. Энэинэй онгосын бүхэ системын бата бэхие, үндэглэ шадалыг гансал шалган нилдэгэ бэшэ, мун хамгай түрүүн космонавтуудай өвдэнэй шадбарие шалган нилдэгэ байба. Тэрэ шалгалтаа нэрэтой түрэгтэйгөөр дүүргэ гэжэ тон ханамжатайгаар тэмдэглэбди.

Замбуулинда хүнэй бурял эгитгэйтэйгээр, өзэн ёһоор нууримжаа, нэбтэргэ байхыг эрэлхэг зоримгой космонавтуудай шэнэ нилдэгэ бүхэний нүүлээр удаа дараалан хаража, ойгодо байлсаба. Замбуулинай нилдэгнүүд хада хүнэй мэдэхэ тахижугуй юрэмсэ дайдагтай анхнай барисаа тогтоонон, хүнэй мэдэхэ та-

НУХЭР Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ ҮГЭ

нижугуй тэрэ юрэмсэ дайдыг, тэрэнэй аймашгтай, гшгэй шарнуудыг туршижа үзэлэн явдал байгаа. Тэдэ, хадшыг бэрхшээлтэй, хадшыг аюултай наа, замбуулинай нилдэгнүүд үдэр бүрин даданг хэрэг боложо байха юм. Тэдэ нилдэгнүүд эрдэм наука дэбжээхын туде, хүн зоной бодото эригтэ хангахын туде хэдэгэ байгаа орсэ, харюусагатай хүдэмэри болон. Нүхэр Николаев, И. Севастьянов нилдэгэ энэ талаар онсо жингэ боложо үгэнэ. Замбуулинай үргэн дайдаг онгосон диндүүлгэ эрэлхэг, шадмар анишад байхыгсаа садаа тэдэ, замбуулинай шэнэ зоригто ажалда байханаа тэдэнэр харуулба. Совет эрдэмтэдий хараалган эрдэм-техникын туршилануудай ехэ, орго программа замбуулин соогур 18 сүүдхэ соо нилдэгэ ябахэ зуураа, тэдэнэр дүүргэнэ байна. Замбуулинай дайда шухала анишалга хэрэгтэ томо шэнэ алхам хэдгээ, эрдэмэй хэдэ хэдэн албаринуудай хүржэлгэдэ, замбуулин соогур нилдэгын техникэ нарижуулан хайжаруулгата шухала туша нэмэри хэдгээ.

Тэдэ, нилдэгын эрэлт гол дүнгын юбг хэдгээ, замбуулинай дайда соогур, дадан хөржэжэ, мин хэдэн удэр соо бэшэ, харин хэдэн нелдэгын турша соо хүнэй амжалтатайгаар

«Алтан одон» медаль барьбулгатайгаар, Советскэ Союзай Герой гэгшэн нэрэ зэргэ олгогдобо.

Парти ба правительствын даалгабери эрхим хайнаар дүүргэнгэинэй, үндэр шан хайрада дүрбэнгэинэй дашарамуудан, партиин Центральна Комитетдэ, КСССР-эй Верховно Советдэ Президиумдэ, Министруудай Советдэ даалгабаряар Герой—космонавтуудыг халуунаар амаршалгымни зүбшөөгит. Эсгэр оронойнгоо аша туһада ажалда шэнэ эхэнүүд амжалтануудыг туйлахыг тэдэнэр хүсөөд, элүүр энхэ, зөл жаргалтай яохыг хүсөөд.

Нүхэдүү! «Союз-9» гэжэ онгосо байгуулгата, тэрэнэй нилдэгэ, экипажай хүдэмэри хангалтад хэдэн мянган хүн хабаадалсан байна. Тэдэнэй элигтэ ехэ эрдэмтэд, конструкторнууд, худалмаришад, мүнөө үеын техникэ эрхимээр шухалаан тон хайн мэргэжлэгч, космонавтика бээ дуушан үгэнги олон хүнүүд байха юм. Тинмээр шарнуудай ерэхэдэ өвдэнгөө ланал бодолыг, барил баясхалгыг тэдэнэр хандуудга, тэдэнэр эрэлхэг алыг ташалгаар үлүшгөөд. Тэрэгшээр энэ онгосон, бүхэ совет ард үндэрөөр сэгнээд.

«Союз-9» гэжэ онгосо байгуулгата, тэрэнэй нилдэгэ, экипажай хүдэмэри хангалтад хэдэн мянган хүн хабаадалсан байна.

Тэдэнэй элигтэ ехэ эрдэмтэд, конструкторнууд, худалмаришад, мүнөө үеын техникэ эрхимээр шухалаан тон хайн мэргэжлэгч, космонавтика бээ дуушан үгэнги олон хүнүүд байха юм. Тинмээр шарнуудай ерэхэдэ өвдэнгөө ланал бодолыг, барил баясхалгыг тэдэнэр хандуудга, тэдэнэр эрэлхэг алыг ташалгаар үлүшгөөд. Тэрэгшээр энэ онгосон, бүхэ совет ард үндэрөөр сэгнээд.

Нүхэдүү! «Союз-9» гэжэ онгосо байгуулгата, тэрэнэй нилдэгэ, экипажай хүдэмэри хангалтад хэдэн мянган хүн хабаадалсан байна. Тэдэнэй элигтэ ехэ эрдэмтэд, конструкторнууд, худалмаришад, мүнөө үеын техникэ эрхимээр шухалаан тон хайн мэргэжлэгч, космонавтика бээ дуушан үгэнги олон хүнүүд байха юм. Тинмээр шарнуудай ерэхэдэ өвдэнгөө ланал бодолыг, барил баясхалгыг тэдэнэр хандуудга, тэдэнэр эрэлхэг алыг ташалгаар үлүшгөөд. Тэрэгшээр энэ онгосон, бүхэ совет ард үндэрөөр сэгнээд.

КСССР-эй Верховно Советдэ Президиумдэ турүүлгэшэ Н. В. Подгорный космонавтуудыг шагнаха тухай КСССР-эй Верховно Советдэ Президиумдэ Указуудыг сонсохо.

— Совет гүрэнэй дээдын хайрыг барьбулха үедэ энда байгша хүнүүдэй, бүхэ совет хүнүүдэй үмэнгөө баатаршалга ба шэн зоримгой ажаллажыг үндэрөөр сэгнэнгэтай дашарамуудан нухад А. Г. Николаев, В. И. Севастьяновыг үнэн зүрхэнөө халуунаар амаршалгымни, манай агуу эхэ ороной алдар габьяа суурхуулха хэрэгтэ шэнэ амжалта туйлахыг, энхэ элүүр зүбшөөгит, зөл жаргалтай яохыг хүсөөгит.—гэжэ Н. В. Подгорный хэлэбэ.

Зал соо абха шэмэжүг болобо. Н. В. Подгорный «Алтан одон» гэжэ хоёрдох медаль А. Г. Николаевта, харин Лениной орден, «Алтан одон» гэжэ медаль, «КСССР-эй дэтик-космонавт» гэжэ энгэртээ зүүдэг значок В. И. Севастьяновта барьбулба. Дэтик-космонавтууд тус бүриг «Советскэ Союзда алаб хэ-нэбл!» гэжэ тодор харьусана.

Сулгарашад алыг ташана, хоёр дахин Советскэ Союзай Герой боло- Юн А. Г. Николаевыг, Советскэ Союзай Герой В. И. Севастьяновыг парти болон правительствын хуульбэрлэгшэ хани халуунаар амаршалба. Манай Эхэ ороной алдар суур арьбулгын туде шэнэ амжалтануудыг туйлахыг хүсэе.

«Союз-9» онгосо дээрэ олон сүүдхын турша соо нилдэгэдэ эгитгэл найбарий дүүрэнгэинэй туде А. Г.

Николаев Советскэ Союзай Коммунист партиин Центральна Комитетдэ, КСССР-эй Верховно Советдэ Президиумдэ, КСССР-эй Министруудай Советдэ үнэн зүрхэнэй баяр баясхалан хүргэбэ.

Космонавтуудта зоруулан, тэдэнэй нилдэгын үндэрөөр сэгнэжэ, Леонид Ильич Брежнев, Николай Викторович Подгорный хани халуун үгэнүүд билиэйг сэдхэл зүрхэндэ аятай зохиоор үзэгдэбэ гэжэ онгосын командир хэлэбэ.

Олон үдэрэй турша соо нилдэгэ амжалттайгаар дүүрээ «Союз-9» онгосын экипаж научно-техникско, медико-биологическэ шинжлэгнүүд ба туршилануудай ехэ программыг бүрин дүүргэ, үни удаан нилдэгын орон байдалахын шэнэ аппаратура ба оншон тухэрэлгэнүүдэ туршижа үзэе. Онгосын аппаратура ба оншон тухэрэлгэнүүдэй наадгуй хайнаар худалгэ. «Союз» онгосо эрхим шанартай байханаа харуулаа. «Союз» онгосонуудыг ухаалан зохиожо эрдэмтэд, конструкторнууд, инженернууд, техникүүд, худалмаришлэй космонавтуудай үмэнгөө халуунаар амаршалбабди.

Замбуулинай дайдыг шинжлэхэ талаар Ленискэ партиин ба Советскэ правительствын шэнэ даабаринуудыг паратай түрэгтэйгөөр дүүргэхын туде шэнэ шадлаа хайрангуйгөөр худалхэбди гэжэ нухад-космонавтуудайга үмэнгэ А. Г. Николаев найдуула.

Эхэ атигал найбарий уулуулангын, олон сүүдхын туршада замбуулинай дайлар нилдэгын үндэрөөр сэгнэнгэинэй туде партиин Ленискэ Центральна Комитетдэ,

КСССР-эй Верховно Советдэ Президиумдэ, Советскэ правительствэдэ В. И. Севастьянов үнэн зүрхэнөө баясхалан хүргэбэ.

— Манай нилдэгын ажал худалмэри хэдэ нилдэгэ гээд зүбөөд нэрлэ. Нилдэгын программа үнэхөөрше үргэн эхэ, нонхорхой байгаа. Нилдэгын үедэ ардай ажалда шухала техникско ба научна шинжлэгнүүд хэдгээ. «Союз-9» онгосын оншон тухэрэлгэнүүд үни удаан нилдэгын үедэ шалгахэ гэгшэн үшөө нэгэ гол зорилго манай урда табиладан байгаа.

Борт-инженер бусадшыг шинжлэгнүүд тухай хэдгээ, тэдэ аб- танаан бүхэ мэдээнүүдэ бугдэниг шинжлэхын тула үшөө эхэ сар хэрэгтэй гэжэ тэмдэглэбэ.

Космонавтуудай үгэнүүд алыг ташалгаар утгалга. Уулзалгада хабаадагшад, харин диндэгнүүд болон айшад замбуулинай баатарнуудай эрэлхэг зориг ба баатаршалгыг ёйолон хүндэлжэ, А. Г. Николаев, В. И. Севастьяновта эржэ амаршалба.

Замбуулинай баатарнуудай уулзалга баяр баясхалангай, баяр ёйоллой орон байдалта үгэнгээ, Кремлин Ехэ ордонд болон уулзалта замбуулинай дайдыг шинжлэхэдэ шэнэ алхам хэйн баатарнуудыг манай парти ба ард ямар үндэрөөр сэгнэжэ гэжэ али тодор харуулба. Хүн замбуулинай дайдага үни удаан ачамиларжа ажаллаха шадлаха, гээд совет хоёр космонавт элнрхэйлэн харуулба. Энэин манай эрдэм нарын, манай бүхэ баатар ардай шэнэ шалта мүн.

ЭМХИТЭЙГЭЭР ЭХИЛЭЭ

Улаан-Удын аймагай Ивалгын туршалга-үйлдэбэрлгын ажыхын зоотехник Елена Калёныхэ хөрэнэ: — Байгша ондо манай ажалда бүхэдэ 12,2 мянга гаран хонидой ноонон хайшалгажа. Хамта 500 центнер эрхим шанартай «сагаан алдэг» гүрэнэ тусшагдаха юм.

Хэнийшье мэдээр хониднай эхэнхизэ нэгдэхэ, хоёрсизэ, гурьдахэ классай, нарын ноононой, гол түлээ тус бүригөө 4,5—5 килограмм нооно үтгэдэг гэжэ. Тинмэнэ хонидойнго нооно нэгшэе гээтэ хоролтоо оруулангуй, эрхим шанартайгаар хайшалгын тула бүхэ анхарала хандуудга гэжэниг. Мүнөө жэлдэ эндемнай хонидой нооно хайшалга бүхэдэ 76 оншон машинкай гурбан пункт эмхлэхгэнхэй. Илангаа Дээдэ-Ивалгын отделеңдэ тухэрэгшэ- лын пунктнхид хонидой нооно хайшалгада хайнаар бэлдэ.

Эндэ бүхэ хайшалгашадныг ороонурынхидэй жэшээгээр хонидыг үнэгтэй түргээр хайшалга дүй дүршл хайнаар шудаланхай, тусгаар хургаданхай.

Энэ жэлдэ бидэ хайшалгаша- даар нилдэгшээ дүршл шад- баритай хүнүүдэ, гол түлээ чеханизаторнууд, хүдөө ажыхын институт, техникумэй студент- нүүдэ табибди. Мүн хайшалга- шадтай дунда социалис мурсыг хайнаар эмхилгэдэ, хүнүүдэ урмушуула тудөөнэй гурим шинээр табилаа. Гадна хонидой нооны шанар хайнтайгаар хай-

Одо мүшэдэй ялаганажа байлаг дайлада совет шэнэ онгосонуудай нилдэн гаралгыг, эрэлхэг зоримгой совет космонавтуудай шэнэ габьяануудыг, эрдэм наукада, ардай ажалда хэрэгтэй шэнэ нилдэгнүүдэ, амгалан ёһоной шэнэ туйлагуудыг замбуулинай гайхамшагтай оргилгын оюун ухаан, алтан гар, эсшээ сүсашагуй ажал хангаха гэжэ лэб найдамтайгаар хэлэхэдэ болохо.

Духара үргэхэ зүүрээ, нимэ юрөөл табижымни зүбшөөгит, нүхэдүү:

— Эхэ оронойнгоо даалгабери амжалтатайгаар дүүргэхын, үндэр хайра шангуудаар зүб тэмдэглэгдэн «Союз-9» гэжэ замбуулинай онгосын алдарты экипажай—нүхэд Николаевай, Севастьяновай туде!

— Коммунизм байгуулгын бүхэ халбаринуудта совет ардай туйлаха шэнэ илалантуудай туде! Л. И. Брежневэй үгэнүүд эхэ анхаралтайгаар шагнажа, оло дахин алыг ташалгаар үлүшгөөд. Нэрвемэ алыг ташалган шэнэ хүсэтэйгөөр эздэлнэ.

Борт-инженер, техникско эрдэмт кандидат Виталий СЕВАСТЬЯНОВ ба дэтик-космонавт, Советскэ Союзай Герой полковник Андриан НИКОЛАЕВ замбуулинай онгосо-тренажер соо хореонийнгоо хүүлээр.

АПН.1970 он.

Гүрэндөө хайн шанартай нооно!

ТҮЛЭГ ДУНДАА

Аймаг соогоо хонин хүрэгтөөр олон гэжэ тоологдог Бшүүрэй совхоздо эдэ үдэрнүүдэ нооно хайшалгага түлэг дундаа ябана. Энэ жэлдэ гурбан пунктда И. Шабарта, Дабаата, Ново-Сретенскэ төсхонуудта хонидой нооно хайшалгана. Пункт бөхөд эхэнхизэ дүршлэтэй бэрх хайшалга шад табидагхай. Мүнөө хамта 80 оншон машинка худалгэ. Тэрэнгээ гадна, үдэр бүри 30 шахуу хүн хонидой нооно гар хайшаар абана.

Гүрэнгэн табан хонгой дун- гаргахата Дабаатын пунктн хай- шалгагдай дундаа Зоя Конеч- ный, Дарима Дылково гэгшэд

ТҮРҮҮШЫН ҮДЭРҮӨ ШАЛГАРНА

Мүнөө жэлдэ манай эндэй Хэжэнгын совхозойн нооно хайшалгада урда урдайнай дунаа хайнаар бэлдэ, эмхитэй- гээршэ эхилэ.

Совхозой отделеңинүүдэ хай- шалгалтын пунктнууд сар соогоо бин болгодог, хайнаар тухэр- рэгдээд, бозортоо ажаллаха оро- бо.

Ажыхын хоёрдох отделеңини хониход түрүшын 5 үдэр соо 2000 гаран хонидой нооно хай- шалга. Энхэ зарим үдэрнүүдэ бүхэли отарын хонид хайшалга- жыг дээрэ 25-30 хонидой нооно абана. Мурсыонэй түрү- шын табан хонгой дүнгөөр хай- шалгагшад Б. Гарбаева, Д. У- зева, С. Дамшчиренова, Д. Ла- маева гэгшэд тус тустай 20-15 түхэриг шанда хүртэбэ.

Совхозой бүхэ отделеңинүүдэй нооно хайшалгалтын пунктнууд хуудэмэри табалгарагуй эмхдэ- хэтын тула гурбан халаа төг- тоогонхой.

